

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1931 kl. 1 e. m.

Sammansatt stats- och bankoutskotts utlåtande i anledning av väckt motion om anslag till en personlig lärarbefattning vid Lunds universitet för docenten Gustaf Richard Raquette.

I en inom andra kammaren av herrar *A. Thomson* och *S. Bengtsson* i Norup väckt motion (II: 177) har hemställts, att riksdagen måtte besluta om beviljande å allmänna indragningsstaten av nödigt anslag för upprättande av en personlig lärarbefattning i turkisk språkvetenskap eller turkologi vid Lunds universitet för docenten *Gustaf Richard Raquette*.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras framställning anförda skälen får utskottet hänvisa till motionen.

Här ifrågavarande motion, vilken hänvisats till bankoutskottet för förberedande behandling, har efter överenskommelse mellan statsutskottet och bankoutskottet behandlats av sammansatt utskott.

Motionärerna hava framhållit, att studiet och kännedomen om de turkiska språken under de närmast förflutna decennierna blivit allt nödvändigare för de västerländska folken. Det torde vara ställt utom allt tvivel, att undervisning vid ett svenskt universitet i turkologi vore ett trängande behov ur ekonomisk, praktisk och vetenskaplig synpunkt.

Sedan några år tillbaka hade också dylik undervisning bedrivits vid Lunds universitet tack vare det förhållandet att vi i Sverige ägde en man, som i eminent grad vore skickad för en uppgift av det slag, varom här vore fråga. Men fara föreläge för att inom kort denna undervisning komme att upphöra, därest icke särskilda åtgärder vidtoges för att densamma alltjämt skulle kunna uppehållas.

På grund av en enhällig framställning från filosofiska fakultetens humanistiska sektion vid universitetet i Lund av den 11 mars 1924 meddelade kanslern för rikets universitet efter hörande av konsistorierna i Lund och Uppsala docentförordnande i ämnet turkisk språkvetenskap vid universitetet i Lund åt dåvarande missionären *Gustaf Richard Raquette*. Då det nya ämnet om-

fattades med intresse och den ena ansökningen efter den andra ingick till Kungl. Maj:t om tillstånd att medtaga ämnet i filosofisk ämbetsexamen och kandidatexamen och senare även i licentiatexamen, förordnades docenten Raquette den 16 oktober 1925 att vara examinator i turkisk språkvetenskap vid universitetet i Lund. Raquette hade tilldelats docentstipendium. Med oktober månads utgång 1931 hade den tid förflutit, under vilken Raquette finge uppbära docentstipendium. Efter den 1 november 1931 upphörde sålunda, framhålla motionärerna, möjligheten för det sydsvenska universitetet att tillgodogöra sig denna utmärkta kraft för universitetsundervisningen. Raquette torde nämligen icke vara i stånd att utan ekonomiskt vederlag ägna sig åt vetenskapligt arbete. Den omständigheten, att all undervisning i turkiska vid rikets universitet måste nedläggas, för den händelse icke särskilda åtgärder vidtoges och faran av att Raquette skulle bli tvungen att lämna det framgångsrika vetenskapliga arbete, som han bedrivit, vore anledningen till framställningen. Det syntes motionärerna nödvändigt, att Raquettes kraft bevarades åt forskningen och åt den svenska universitetsundervisningen genom inrättande av en personlig lärarbefattning för honom, och att på så sätt möjlighet bereddes för fortsatt uppehållande av den så betydelsefulla undervisningen i turkologien.

Om Raquettes kvalifikationer för att bekläda en sådan plats torde, framhålla motionärerna vidare, icke föreligga något tvivel. Han vore bevandrad i den i det nuvarande Turkiet talade osman-turkiskan. Hans speciella gebit vore emellertid östturkiskan. Han torde utan något som helst tvivel vara den förnämste kännaren av de nu levande östturkiska dialekterna. Hans 21-åriga vistelse i Turkestan hade i detta fall givit honom ett övertag över alla andra. Detta förhållande vore så mycket mera beaktansvärt, då det just vore de östturkiska dialekterna, som nu stode i centrum inom den turkologiska forskningen. Med kännedom härom och med bekantskap med docenten Raquettes vetenskapliga gärning under hans nu nära 7-åriga tjänstgöring vid Lunds universitet, där han lyckats samla en grupp av unga och intresserade vetenskapsidkare omkring sig och sin betydelsefulla forskning — av vilka lärjungar två för närvarande arbetade på sin licentiatexamen i ämnet — framstode han som omistlig för den svenska forskningens utveckling på detta ämnesområde. Motionärerna ansåge sig med tillförsikt kunna vädja till svenska riksdagens insikt om nödvändigheten att undvika slöseri med våra kulturella värden lika väl som med de materiella. Det måste betraktas som en angelägenhet av största vikt, att en man med docenten Raquettes kapacitet icke i förtid dömdes till vetenskaplig överksamhet utan bereddes möjlighet att fullfölja en i sin bästa utveckling stående forskargärning, som hade en så vidsträckt betydelse för vårt kulturella liv.

De skäl, som av motionärerna anförts för att möjlighet måtte beredas docenten Raquette att jämväl i fortsättningen bedriva sin forskar- och lärar-

Utskottets
yttrande.

gärning vid universitetet i Lund, hava visserligen synt utskottet beaktansvärda. Men utskottet har icke ansett sig kunna förorda, att riksdagen skulle på grundvalen av ett motionsvis framställt förslag fatta beslut om upprättandet av en personlig lärarbefattning för docenten Raquette. Utskottet är av den uppfattningen, att förslag i ett ämne av förevarande art bör föreläggas riksdagen av Kungl. Maj:t.

På grund härav får utskottet hemställa,
att förevarande motion, II:177, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 mars 1931.

På sammansatta stats- och bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: se under utskottets utlåtande nr 1.
